

नमुना कृतिपत्रिका - 1

इयत्ता : १० वी

विषय : पालि संयुक्त (E)

गुण : ५०
वेळ : २ तास

पठमो विभागो (गज्जो)

प्र. १ ला. (अ) खालील पालि गद्य उतारा वाचून सुचनेनुसार कृती करा.

अथ खो भगवा राजगहे यथाभिरन्तं विहरित्वा येन कपिलवत्थु तेन चारिकं पक्कामि। अनुपुब्बेन चारिकं चरमानो येन कपिलवत्थु तदवसरि। तत्र सुदं भगवा सुक्केसु विहरति कपिलवत्थुस्मिं निग्रोधारामे। अथ खो भगवा पुब्बण्हसमयं निवासेत्वा पत्तचीवर आदाय येन सुध्दोदनस्स सक्कस्स निवासेनं तेनुपसंकमि। उपसकमित्वा पज्जते आसने निसीदी। अथ खो राहुलमाता देवी राहुलं कुमारं एतदवोच - “एसो ते राहुल पिता गच्छस्सु दायज्जं याचाहि” ति। अथ खो राहुलो कुमारो येन भगवा तेनुसंकमि, उपसंकमित्वा भगवतो पुरतो अट्ठासि - “सुखा ते समण छाया” ति। अथ खो भगवा उट्ठायासना पक्कामि। अथ खो सो राहुलो भगवन्तं पिट्ठितो पिट्ठितो अनुबन्धि। “दायज्ज मे देहि, दायज्जं मे समण देहि” ति। अथ खो भगवा आयस्मन्त सारिपुत्तं आमन्तेसि।

१) एका वाक्यात माध्यम भाषेत उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

२

१. भगवन्त कपिलवस्तुमध्ये कोठे राहात होते ?
२. भगवन्त पात्रचिवर घेऊन कोणाच्या घराजवळ गेले ?
३. आयुष्मान सारिपुत्राला कोणी आमंत्रित केले ?

२) खालीलपैकी कोणत्याही दोनचे सत्य / असत्य लिहा.

२

१. “दुखा ते समण छाया” ति।
२. “एसो ते राहुल पिता गच्छस्सु दायज्जं याचाहि” ति।
३. भगवा तेनुपसंकमि उपसंकमित्वा भगवतो पुरता अट्ठासि।

३) कंसातील योग्य शब्द निवडून पालि वाक्य पूर्ण करा. (कोणतेही दोन)

२

१. येन कपिलवत्थु तेन पक्कामि। (चारिके/चारिकं)
२. उपसंकमित्वा पज्जते निसीदी। (आसने/आसना)
३. भगवन्तं पिट्ठितो पिट्ठितो अनुबन्धि। (राहुलं/राहुलो)

४) खालील पालि शब्दाचे पालि भाषेतच समानार्थी शब्द लिहा. (कोणतेही दोन)

२

१. निवास =

२. समयं =

३. पुत्तं =

(ब) खालील यालि उताऱ्याचे माध्यम (मराठी) भाषेत भाषांतर करा.

४

एकं समयं भगवा वेसालियं विहरति कूटागार सालायं। तास्मि काले सुधुदोदनमहाराजा सेतच्छेतस्सेव हेद्वा व अरहन्त सच्छिकत्वा परिनिब्बायि। अथ महापजापति गोतमिया पब्बज्जाय चित्त उप्पज्जि। ततो रोहिणीनदीतीरे कलहवविद सुतन्तदेसानाय परियोसाने निक्खमित्वा पब्बजितानं पच्चन्नं कुमारसतानं पादपरिचारिका एकज्झासया व मयं सत्थुसन्तिके पब्बज्जिस्सामा' ति अवोचिसु। ततो ता सब्बा महापजापतिं अग्गं कत्वा सत्थुसन्तिकं अगमिसु।

(क) खालील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

६

१. बोधिसत्वाने आपल्या घरून कोणतीही वस्तू का आणली नाही ?
२. बुध्दकाळातील व्यवसायाची नावे सांगा ?
३. 'दिक्षाभूमी' विषयी थोडक्यात लिही.

दुतियो विभागो (पज्जो)

प्र. २ रा. (अ) खालील यालि गाथा वाचून सूचनेनुसार कृती करा.

मुसलानि गहेत्वान, धज्ज कोटेन्ति माणवा।
पुत्तदारानि पोसेन्ता, धनं विदन्ति माणवा।।

घटेथ बुध्दसासने, यं कत्वा नानुत्तप्पति।
खिण्णं पादानि धोवित्वा, एकमन्तं निसीदथ।।

चित्तं उपट्ठपेत्वान, एकग्गं सुसमाहितं।
पच्चवेक्खथ सङ्खारे परतो नो च अत्ततो।।

१) एका वाक्यात माध्याम (मराठी) भाषेत उत्तरे लिहा. (फक्त दोन)

२

१. मानव धान्य कशाने कांडतो ?
२. उत्तरथेरी पाय धुवून कोठे बसली ?
३. मानव धन कशासाठी मिळवतो ?

२) खालील यालि वाक्यातील अधोरेखित यालि शब्द दुरुस्त करून पुन्हा लिहा.

(फक्त एक)

१

१. पच्चवेक्खथ सङ्खारे परता नो च अत्ततो।
२. घटेथ बुध्दसासने, यं कातुं नानुत्तप्पति।

३) कंसातील सूचनेनुसार कृती करा. (कोणतेही एक)

१

१. निसीदथ - (रुपे ओळखा)
२. खिण्णं - (माध्यम भाषेत अर्थ लिहा)

(ब) खालील कोणत्याही दोन यालि गाथांचे मराठीत भाषांतर करा.

४

१. करणीयमत्थकुसलेन, यं तं सन्तं पदं अभिसमेच्च।
सक्को उजू च सुजू च, सुवचोच'स्स मदु अनतिमानी।।

२. तस्साहं वचनं सुत्वा, पटाचानुसासनिं।
पादे पक्खालयित्वान, एकमन्ते उपाविंसिं॥

३. रत्तिया पुरिमे यामे, पुब्बजातिमनुस्सरिं।
रत्तिया मज्झिमे यामे, दिब्बचक्खुं विसोधयि॥

(क) खालील कोणतीही एक पालि गाथा पूर्ण करा.

२

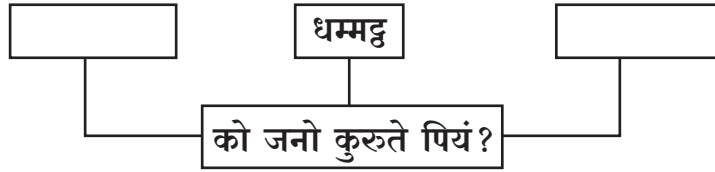
१. धम्मपीति सुखं सेति।
..... सदा रमति पण्डितो॥

२. चन्दनं तगरं वापि।
..... सीलगन्धो अनुत्तरो॥

(ड) खालील पालि गाथा वाचून जालरेखाचिन्न पूर्ण करा.

२

सीलदस्सनसम्पन्न, धम्मपट्ट सच्चवेदितं।
अत्तनो कम्म कुब्बानं, तं जनो कुरुते पियं॥

ततियो विभागो (व्याकरण)

प्र. ३ रा. सुचनेनुसार कृती करा.

१) खालीलपैकी कोणतेही दोन रूपे लिहा.

२

बुध्दस्स, गच्छामि, पठितुं

२) योग्य जोड्या जुळवा. (फक्त दोन)

२

गट - अ

गट - ब

१) सब्बे सत्ता

अ) दस्सनेन सम्पन्नो।

२) माता यथा

ब) भवन्तु सुखितत्ता।

३) अनुपगम्म सीलवा

क) नियं पुत्त।

३) खालील कोणत्याही दोहोंचे योग्य पर्याय निवडून वाक्य पुन्हा लिहा.

२

१. धम्मचारी सुखं सेति अस्मिं परमिच्च। (लोकं/लोके)

२. हत्थेसु पिण्डाय। (चरन्ति/चरति)

३. कथाहं भन्ते कुमार। (पब्बाजेमी/पब्बाजेसी)

४) खालील कोणत्याही दोहोंचा योग्य पर्याय निवडून संधी विग्रह करा.

२

१. एवमाहंसु = +।

(एवम + आहंसु / एवं + आहंसु / एवमा + हंसु)

२. सोपि = + ।

(सो + आपि / सो + अपि / सा + अपि)

३. तत्थेकच्चे = + ।

(तत्थ + एकच्चे / तत्था + एकच्चे / तत्थ + इकच्चे)

५) खालील कोणत्याही दोन पाली शब्दांचा माध्यम भाषेत अर्थ लिहा.

२

सम्मा, जातक, आपत्ति

चतुर्थो विभागो (लेखन)

प्र. ४ था. (अ) खालीलपैकी कोणत्याही दोन पालि प्रश्नांची पालि भाषेतच

उत्तरे लिहा.

४

१. भगवा सावत्थियं कुहिं विहरति ?

२. थेरीगाथा किदिसा वुच्चति ?

३. समभावं पतिद्वापेतुं बाबासाहेबो किं अकासि ?

(ब) पालि भाषा संवाद पूर्ण करा. (कोणतेही तीन)

३

१. अज्झापको - बाबासाहेबो आम्बेडकरो यावजीतं को अहोसि ?
माणवको -

२. अज्झापको - सो केन भासाय गन्थं लिखितं ?
माणवको -

३. अज्झापको - बाबासाहेबो आम्बेडकरो पालिभासा पचारणकातुं किं रचयि ?
माणवको -

४. अज्झापको - कुहिं नगरे बाबासाहेबो आम्बेडकरो अन्तिम संखार अकासु ?
माणवको -

(क) घटनाक्रम लिहा. (फक्त तीन)

३

१. आम आचरिया' ति।

२. अथ नं आचरियो आह।

३. बोधिसत्तो न किञ्चि आहरि।

४. त्वं पन तात न किञ्चि आहरस्सी' ति।

